

NYHEDER

- Kampf der Nationen — München 1958** af A. Brinkmann og K. Richter. Med mange diagrammer og 8 billedtavler. Pris 25,60
Dr. Max Euwe & Kramer: Midtspillet, Bd. 7. 6,75
 Den 10 Februar foreligger dette Bind og alle Abonnenter vil da have modtaget Bogen.
- Ludeck Pachmann.** Moderne Schachstrategi I. 242 sider kr. 18,20 indb. Bd. II 261 sider kr. 19,80 indb. Bd. III 296 sider kr. 20,80. Det er et enestående værk med partisamlinger af kendte stormestre, indordnet efter de mest moderne retningslinier.
- Ludeck Pachmann:** Moderne Schachtheorie. Tysk. Bd. I (Åbne og halv-åbne spil 1. e2—e4) 520 sider, indb. 19,60
 Bd. II (Lukkede spil 1. d2—d4) 252 sider, indb. 15,60
 Bd. III (Indisk, Hollandsk, Katalansk m. m.) 445 sider, indb. 21,00
- Kotow:** Das Schacherbe Aljechins. 182 af den afdøde verdensmesters bedste partier med fyldige noter, 480 sider, indb., tysk 17,80
 Bd. II af samme, russisk udg. Fantastisk billig bog. 606 sider, indb., et væld af diagrammer. Kun 18,00
- A. Nimzowitsch:** Mein System. Nu foreligger den nye udgave af den meget længe savnede bog. Måske den bedste lærebog. 268 sider, 241 diagrammer. Biografi af dr. Hannak. Indb. 21,20
- Erich Brunner:** En kunstner og fortolker af skakproblemer. 300 skakopgaver ved H. Klüver og dr. M. Henneberger. 200 sider, 300 diagrammer. En enestående opgavebog. 19,20
- André Cheron:** Lehr- und Handbuch der Endspiele. Alle turnerings-spilleres leksikon.
 Bd. I 354 sider, 641 diagrammer, 559 eksempler. kr. 21,00 - indb. 26,40
 Bd. II 468 sider, 913 diagrammer kr. 27,40 - indb. 32,80
 Bd. III 344 sider, 578 diagrammer kr. 21,60 - indb. 27,80
- Paul Keres:** Theorie der Schacheröffnungen I. Trespringerspil, Firspringerspil, Italiensk, Ungarsk, Preussisk, Spansk m.m. 375 s. Indb. 12,50
 Bind II. Lettisk Gambit, Russisk, Løberparti, Kongeindisk m.m. Indb. 12,50
 Bind III. Franskt parti, 367 sider. Indb. 13,80
- Paul Keres:** Fransk parti. Russisk udgave. 206 diagrammer, indb., 260 sider. Meget billig 10,20
 Samme, svensk udgave, 320 sider. Indeholder alt om e2—e4, e7—e6, d2—d4, d7—d5. Heftet kr. 22,40 - indb. 28,00
- W. Speckmann:** Strategie im Schachproblem, 242 miniaturer, 310 diagrammer, 128 sider 16,80
- Lisicyn:** Ny russisk bog, 249 slutspil, 1077 kombinationer, 542 sider, ca. 1080 diagrammer, indb. Fantastisk billig i betragtning af det mægtige indhold. Kun 17,85
- Nyt katalog** over vort store lager af skakbøger osv. er udkommen. Vi sælger gerne mod en månedelig rate ved større køb. Forlang kataloget tilsendt.

Priserne + 5 % til norske kroner.

DANSK SKAKFORLAG

Aabybro - Danmark - Telefon 82 - Indehaver M. K. Jørgensen
 DANMARKS STØRSTE OG ÆLDSTE SPECIALFORRETNING I SKAK
 Dansk giro 18863 - Omg. franco levering - 8 dagers returret - Svensk giro 4205

Johansen & Larsen, Sarpsborg
 3172

NORSK

Sjakk

BLAD

E-HARVEG

AV INNHOLDET:

- Et løfterikt 1958. 1
 Jönköping 2
 Botvinnik analyserer 5
 Pen norsk triumf. 7
 Spesial-Cocktail. 9
 Problemisten 19

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUND

Nr. 1/2

Februar-mars 1959

31. årgang.

Løssalg kr. 1,25. Arsabonnement Norge kr. 6,00, utlandet kr. 7,00.

NORGES SJAKKFORBUND

Elvegaten 14, Trondheim. Postgiro 124 74.

NORSK SJAKKBLAD

Ansvarlig redaktør: Otto Ibenfeldt.

PROBLEMISTEN

Redaktør: Nils G. van Dijk.

Norsk Sjakkblad har egen postgiro 461 11 for løabonnement, annonser etc.

OSLO SCHAKSELSKAP

Bogstadveien 30
Egne lokaler. Åpent hver dag.
Tlf. 69 10 31.

SINSEN SJAKKLUBB

Møter hver mandag og fredag
i Storgaten 28, Oslo.

NORDSTRAND SJAKKLUBB

spiller hver fredag kl. 19
på «Niffen», Nordstrand.

SJAKKLUBBEN 1911

møtedag hver tirsdag kl. 19,
Drammensvn. 36.

SJAKKLUBBEN ODIN

Spillemøter tirsdag og fredag
fra kl. 19 i Storgt. 28.

STABEKK SJAKKLUBB

spiller i Kinofestsalen på Stabekk
hver torsdag kl. 19.

DIREKTE MEDLEMSKAP

i Norges Sjakkforbund
koster kr. 12.00 pr. år.

SJAKKLUBBEN STJERNEN

Grünerløkka Folkets Hus.
Spilledager mandag og fredag
fra kl. 19.

SJAKKLAGET NORRØNA

Hver mandag og annenhver
torsdag, Kaffestova, Stortorvet
fra kl. 19.

Lillehammer Schakselskap

spiller i «Banken» hver
mandag kl. 19.

SJAKKAMERATENE

spiller hver tirsdag og fredag
i Kaffistova, Storgt. 28, Oslo.

FORBUNDSMERKET

fåes fra kassereren mot innsendelse
av kr. 8,00, over postgiro 124 74.

OBS! OBS!

Revisjonen forlanger at
all kontingent skal
inbetales over
postgiro 12474.

NORSK SJAKKBLAD

Organ for Norges Sjakkforbund

1-2

Februar-mars 1959 - 31. årgang

1958 - et løfterikt år

1958 var et svakt år for norsk sjakk - slik lød den kategoriske dom som en av Oslo-pressens sjakkredaktører felte i sin spalte på nyåret. Vi kan ikke si annet enn at vi er noe forbløffet over en slik karakteristikk - ikke bedre enn vi kan skjønne må 1958 gå over i historien som et av de mest positive i norsk sjakkkliv saga. Vi tenker da ikke på det organisasjonsmessige, det er det ikke vår oppgave å vurdere - men på resultatene i turneringer og matcher. Sjelden eller aldri har vi stått så godt rustet i internasjonal sjakk - og sjelden eller aldri har vi sett så mange gledelige tegn på det rent resultatmessig.

Opptakten fikk vi allerede ved nyttårsstider ifjor, i og med den pene norske innsatsen i den internasjonale juniorturneringen i Oslo. - Riktignok gikk en danske av med seieren, men vi fikk norsk annen- og tredjeplass ved Svein Johannessen og Ragnar Hoen, og en rekke av våre øvrige juniors blandet seg inn i det fine selskapet og tildels distanserte de sterke utenlandske deltagere. I påsken

fikk vi så en pen mønstring av de fleste av våre bedre spillere i uttagningsturneringen til München, og som et gledelig trekk vil vi regne at de unge outsiders Per Ofstad og Knut Bøckman la beslag på de to første plassene, foran ringrevere som Lindblom, Christiansen, Rojahn, Vestøl og Gravseth - og hvorfor ikke ta med også Yngvar Barda og Svein Johannessen, som begge representerte i Moskva, men som nu måtte se seg passert. Samtidig med dette var unge Ragnar Hoen nede i Danmark og tok med seg det danske juniormesterskap.

Så fikk vi pinseturneringen i Oslo, hvor det ble norsk seier ved Yngvar Barda, foran bl.a. sterke svensker som Hildebrand og Kerje. Og nye noske navn blandet seg forøvrig inn i tetstriden, bl.a. den 15-årige Arne Gulbrandsen. Turneringen var nok et eksempel på at vi har mange unge, lovende spillere her i landet, som bare trenger hårdtrening for å oppnå det nivå de har muligheter for.

Olympiaden i München var selvsagt den store prøvestenen for norsk sjakk

i det forløpne år, og vi synes det er all grunn til å være tilfreds. Med den sammensetning av forgruppen vår som trekningen ga, måtte vi ha slått relativt sterke sjakknasjoner som Finland, Island eller Israel for å komme til B-finalen, og at vi ikke klarte det, kan man vanskelig kritisere. Til gjengjeld gikk det noske lag hen og vant C-gruppen, og la følgelig 11 nasjoner bak seg, hvilket ikke har vært hverdagskost i olympiadene.

Efter vår mening kan denne seieren iallfall ikke regnes som et dårligere resultat enn sisteplassen i B-gruppen, som var resultatet i Moskva 1956. Rojahn på første bord skaffet oss internasjonale laurbær gjennom sitt allerede sagnomsuste «udødelige» med dobbelt tårnoffer, og eller var det ikke bare Vestøl, men også Ofstad og Bøckman - de unge debutanter - som viste tildels glimrende spill. Samtlige fire «ordinære» spillere oppnådde en score på over 50 % (innbytterne noe lavere), og det ligger langt over hva norske olympiaspillere vanligvis har pleiet å oppnå - Vestøl fikk såmenn nærmere 70 %. Og disse prosenttalene gjelder vel å merke både forgruppen og finalegruppen - i finalen alene hadde både Rojahn, Vestøl, Ofstad og Bøckman over 70 % i score!

JØNKØPING

Olaf Barda hentet seg en pen fjær i hatten gjennom sin gode innsats i den internasjonale turneringen i Jønkøping.

Det er ikke nettopp hverdagskost at en norsk sjakkspiller deler første plass i en turnering med en russisk stormester, og attpåtil har den store

Det eneste negative resultat i 1958 har efter vår mening igrunnen vært nederlaget 12—8 i landskampen mot Danmark umiddelbart før olympiaden. Danskene stilte jo med et betydelig redusert lag, og selv om også vi manglet et par av våre beste, var resultatet litt nedslående - imidlertid tror vi ikke at det gir adekvat uttrykk for vår virkelige slagkraft i dag.

I november hadde vi i Oslo juniorlandskamp mot Sverige. Den endte med norsk seier, den første landskampseier mot Sverige på år og dag, og gir store løfter for fremtiden, synes vi.

Og nu ved nyttårsskiftet kom så Svein Johannessens, Per Ofstads og de øvrige av våre yngres flotte innsats i sterk internasjonal konkurranse i Trondheim - samtidig med Bardas flotte seier i Jønkøping som kronen på det hele.

Nei, sant å si - sjelden har vi hatt så mange pene resultater å glede oss over i norsk sjakk som i det forgangne år. Og så sant det står til Forbundet, skal vi gjøre vårt for at de løfter som resultatene har innebåret, kan bli innfridd også i året som kommer.

A. J. E.

frekkhet å distansere en annen av samme fornemme slag. Hvis vi da ikke skal driste oss til å anse Ragozin et aldri så lite strå fornemmere. Han er nemlig verdens eneste dobbelte stormester, d.v.s. han er stormester i både nærsjakk og fjernsjakk!

Turneringstabellen ser så her ut:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. O. Barda, Norge	—	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	7 1/2
2. A. Kotov, Sovjet	1/2	—	1/2	1	1/2	1	1	1	1	7 1/2
3. V. Ragozin, Sovjet	1/2	1/2	—	1	0	1	1	1	1	7
4. H. Koskinen, Finland	1/2	0	0	—	1	1/2	1/2	1/2	1	4 1/2
5. Z. Nilsson, Sverige	0	1/2	1	0	—	0	1	1/2	1/2	4 1/2
6. H. Ek, Sverige	0	0	0	1/2	1	—	0	1/2	1	4
7. H. Enevoldsen, Danmark	0	0	0	1/2	0	1	—	1	1/2	4
8. M. Lilliestrøm, Sverige	0	0	0	1/2	1/2	1/2	0	—	1	3 1/2
9. L. Ljungquist, Sverige	0	0	0	1/2	1/2	0	1/2	0	—	2 1/2
10. K. Lindman, Sverige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	—

Zandor Nilsson, Stockholm, lå lenge godt an, med blant annet 1,5 p. mot russerne, men falt av mot slutten. De øvrige svenske deltakere representerte arrangøren - Jønkøping Schacksällskap.

Turneringens skjønnhetspris ble til delt følgende parti, gjengitt med seierherrens egne kommentarer (Dagbladet).

SICILIANSK

Z. Nilsson. O. Barda.

1. e4, c5. 2. Sf3, e6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, a6.

Paulsenvarianten i Siciliansk, som nå hører til sjeldenhetene. Etter svarts gode resultat i dette parti ble den benyttet i 2 av partiene i 8. runde i Jønkøping.

5. g3.

En nyhet av Nilsson; men teoriens 5. c4 synes å være bedre.

5. —, b5! 6. Lg2, Lb7. 7. a4, b4. 8. c4, Dc7. 9. b3, Sf6. 10. De2, Sc6. 11. Lb2, Lc5!

Etter hvits bondetrekke på D-fløyen kan svart tenke på lang rokade, uten å frykte linjeåpninger i a-, b- eller c-linjene. Dessuten kan løperen plasseres mere aktivt på c5, i motsetning

til det vanlige Le7, som etter en kort rokade forsvarer punktet f6 i kongestillingen.

12. Se2, d6. 13. Sd2, 0-0-0. 14. 0-0-0, Sa5.

En herlig springerplass. Trykket mot b3 bestemmer i stor grad hvits bevegelser.

15. Kb1, The8. 16. f4, e5.

Svart tillater naturligvis ikke e4—e5. Etter 16. —, e6—e5 er hvits Be4 blitt et nytt angrepsmerke.

17. Thf1, Kb8.

Kongen trekkes ut av diagonal h3/c8. **18. h3, Db6. 19. Dd3, Te7. 20. Tfe1, Sha.**

I dette parti kan en unntakelsesvis si at springerne arbeider best på fløyene!

21. Df3, g6. 22. fxe5, dxe5. 23. g4, Sg7. Ikke 23. —, Sf4 p.g.a. 24 Lxe5†.

24. Se3, Lxe3.

Svart tillater naturligvis ikke Se3—d5. Men sterkere enn teksttrekket var nok 24. —, Td3 (25. Sd5, Txf3. 26. Sxb6, Tf2. 27. Lxe5†, Txe5. 28. Sd7†, Ka7. 29. Sxe5, Txe2).

25. Txe3, f6. 26. Td3.

Noe bedre var bondeofret g4—g5, men etter fxg5 har svart fremdeles det beste spill.

Jönköping sett fra ringside — og utenfra

ved A. J. E.

Olaf Barda's delte førsteplass, sammen med den russiske stormester og verdensstjerne Alexand. Kotov, i den internasjonale turneringen i Jönköping er en prestasjon av rang selv etter internasjonal målestokk, - og går selvfølgelig inn som alle tiders beste norske!

Kotov har jo i etterkrigsårene vært å regne til verdenselitens topp og ent-skjønt han i de siste år ikke har konkurrert særlig flittig, så tyder hans få resultater ikke på at han har tapt noe synderlig av sin fordums styrke.

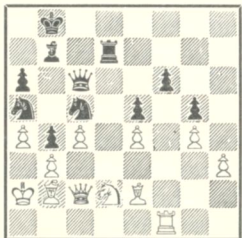
Ragozin er av god russisk stormesterklasse og ovenikjøpet verdensmester i postsjakk.

Det forteller en god del om Barda's innsats at han la beste svenske Zandor Nilsson - som ved siden av Ståhlberg karakteriseres som årsbeste svenske 1958 - ikke mindre en 3 - tre -

26. —, Txd3. 27. Dxd3, Se6. 28. Ka2, Sc5! 29. Dc2, g5.

Nå er de hvite punktene plombert, og hvit står maktesløs.

30. Lf3, Td7. 31. Le2, Dc6. 32. Tf1.

32. —, Sxb3! 33. Sxb3, Dxa4† og hvit ga opp.

Etter 34. Kb1, Lxe4 mister hvit dronningen.

poeng bak seg, og det er meget på ni runder!

Ståhlberg-ros:

Ståhlberg gir Barda følgende «betyg» i januarnummeret av Tidskrift för Schack: - Barda's resultat är en vacker framgång för honom själv och för norsk schack. Han glänste både genom fina strategiska manövrer och skarpa taktiska vändningar, och hans halva seger var lika populär som välförtjänt.

Beskjeden triumfator:

Triumfatorens himself var såvidt beskjedent at han ikke sendte så meget som et kløyva ord hjem til sin avis Dagbladet, til stor skuffelse og like megen ærgelse for det sjakkinteresserte Norge, før lørdag etter at turneringen var avsluttet - bortsett fra et lyn-intervju dagen derpå:

— Jovisst er det morro, sier Barda i telefon fra Jönköping i formiddag. Jeg følte meg uopplagt til å delta i en så stor turnering, men etter hvert trivdes jeg bedre, særlig naturligvis etter at jeg kunne holde tritt med Kotov. Jeg kan da også registrere dette som min største seier. Skjønnhetspartiet spilte jeg mot Zäta Nilsson. Jeg hadde de svarte figurene og forsvarte meg med en ny variant i siciliansk parti. Jeg åpnet forsiktig og ventet helt til det 6. trekk før jeg rørte en offiser.

— Kvaliteten på partiene?

— Noen av dem vil sikkert gå videre til studieøkene, men som i alle turneringer der nervene er i høy-spenn gjøres det brølere. Mot Kotov

og Ragozin spilte jeg remis. Kotov lå en tanke bedre i spillet hele tiden, men jeg burde ha vunnet over Ragozin. Heldigvis fikk jeg ellers rene seirer. Men la meg si noe om arrangementet. Det var strålende av Jönköping by å sette opp en slik turnering og ta alle utgiftene i forbindelse med oppholdet. Vi var alle invitert. Premiene var også overdådige.

Svart horoskop.

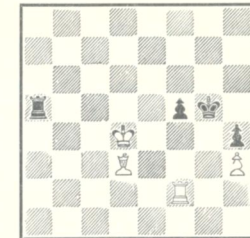
I sine kommentarer, skriver Barda i Dagbladet lørdag 10. januar bl.a.: - Den norske representant, Olaf Barda, hadde på forhånd stilt opp med et meget svart horoskop for sin plasse-ringssjans. Som vanlig var det på arbeidsskjemaet ingen ledig rubrikk til forhåndstrening og hvile foran turneringen, heller tvert imot. Det som reddet ham var vel at han i de tre første rundene fikk kvesse klørne på de mindre farlige motstanderne K. E. Lindmann, Lillieström og H. Enevoldsen. Til nordmannens forbau-selse innbrakte dette tre rake seire, og den faktiske ledelsen av turneringen fram til 8. runde, da en remis mot Koskinen gjorde at Kotov stappet opp på siden av ham. Da så Barda og Kotov tok hjem hvert sitt hele poeng i siste runde ble det deling av kaka.

Russerne hadde sitt hardeste program i første halvdel av turneringen. De møttes innbyrdes med remisresultat i første runde, og deres fire partier mot Z. Nilsson og Barda innbrakte bare 1½ poeng, da Nilsson på beste måte overspilte Ragozin i et parti og de øvrige tre partier endte remis. På de fire første partiene fikk Ragozin bare 2 poeng, men laget så turneringens kraftigste sluttspurt - med fem strake seire.

Z. Nilsson startet sterkt, lå etter fem runder likt med Kotov med 3½ poeng og et halvt poeng etter Barda; men så «røkerte han langt» på turnerinstabellen, med tap for Koskinen, Barda og Ek, og måtte med vinst i siste runde mot Lindmann ro seg i land på en delt 4.—5. plass.

Botvinnik analyserer

Verdenmesteren Michael Botvinnik var oppmann i det 5. telegrafmesterskapet for byer. Partiet mellom byene Pensa, hvit, og Kertsj ble ikke spilt ferdig. Sluttstillingen ble sendt Botvinnik til bedømmelse. Vi gjengir sluttspillet med oppmannens kommentarer (Etter Dagbladet):

Hvit har en løper mot svarts merbonde og man skulle kunne tro at hvits seier lå klart opp i dagen. Imidlertid har svart slett ikke så dårlige muligheter til remis. Etter tårnavbytte, f.eks., er remis uunngåelig, fordi hvit ikke klarer å føre h-bonden gjennom og forvandle den til dronning ved hjelp av den hvite løperen. Men hvis hvit bestemmer seg for å beholde tårnene vil remismulighetene ikke lenger være til stede; og da jeg endelig kom til det resultat at hvits vanskeligheter kunne overvinnes, dømte jeg byen Pensa som vinner av partiet.

Her burde egentlig forestillingen

vært avsluttet og teppet gått ned, men Kertsjs sjakkspillere nektet å godkjenne bedømmelsen og med en offiser mindre gikk de til et kraftig «motangrep» for å bevise at svart kunne oppnå remis. Riktignok var svarts varianter langt fra feilfrie, men samtidig, mens jeg holdt på med å forkaste disse variantene, måtte jeg også forsøke å finne det beste forsvaret for svart. Til slutt visste jeg hverken ut eller inn: var det vinst for hvit - eller skulle det bli remis?

For å kunne besvare dette spørsmål måtte det nedlegges mye arbeid, men så har jeg da også underkastet stillingen den mest nøyaktige analyse. - Hvordan skal hvit spille i fortsettelsen?

Først og fremst må tårnet være mer aktivt:

1. Tf2—g2†, Kg5—f6!

Svart er på vakt. I tilfelle 1. —, Kf4. 2. Tg1! vil svart komme i trekkvang og tape - 2. —, Kf3. 3. Lxf5! eller 2. —, Ta4†. 3. Kd5, og hvits konge bryter gjennom til svarts bønder.

2. Tg2—g8, Ta5—a4†.

For å trykke hvits konge litt tilbake har svart en sikker fortsettelse 3. Kd5, Ta3! (4. Tf8†, Kg7).

3. Kd4—e3, Ta4—a5!

Tårnet har her en utmerket plassering med sikkert forsvar for bonden på f5, det gir ingen muligheter for den hvite konge til å foreta et bakholdsangrep og vil likevel alltid være aktivt med i spillet.

Hvit vil f.eks. ikke kunne oppnå noe etter 4. Kf4, Ta4† eller 4. Th8, Kg5. 5. Kd4, Ta3 (eller Ta1). Svarts tårn er temmelig aktiv, delvis fordi det befinner seg utenfor sonen for den hvite kongens «krigshandlinger». Hvits konge er den eneste offiser som kan angripe svarts tårn. Hvit ville

hatt en fordel av å «røyke» ut svarts tårn fra ytterlinjen. Det vil kanskje la seg gjøre ved hjelp av trekkvang.

4. Tg8—d8!, Kf6—g5. 5. Td8—d4,

Ta5—e5†. 6. Ke3—f3, Te5—a5.

7. Td4—d6, —.

Det viser seg nå at trekkvanget virker som det skal! Svarts konge kan ikke gå (7. —, Kh5. 8. Kf4, Ta4†. 9. Kxf5, Tf4†. 10. Ke5!), og da svart, som rimelig er, svært nødig vil rømme den femte horisontalen uten kamp, må han finne seg i å flytte tårnet fra a-linjen.

7. —, Ta5—e5. 8. Td6—a6, —.

Som man ser er a-linjen blitt erobret og svarts tårn er nå mindre farlig. Det gjenstår å få tårnet vekk også fra den femte horisontalen.

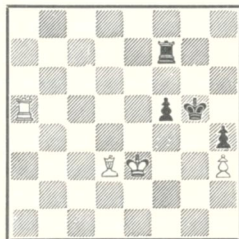
8. —, Te5—c5. 9. Kf3—e3, Te5—d5.

10. Ta6—a4, Td5—d7.

Dessverre! denne frivillige tilbaketrekning er fremtvunget (10. —, Kh5, 11. La4!).

11. Ta4—a5, Td7—f7.

Svarts offiserer har nå inntatt en passiv stilling. Hvit har bare igjen å få kongen sin aktivt med i spillet, men foreløpig lar det seg ikke gjøre (12.Kd4, Td7†). Hvordan skal man så forberede kongens inngrep?

12. Ld3—c2!!

Dette er i grunnen hvits vanskeligste trekk. Ved å flytte løperen vekk fra d-linjen får hvit en mulighet til å angripe med kongen gjennom d5-feltet,

uten å behøve å være redd for sjakken fra svarts tårn på d-linjen.

12. —, Tf7—f8. 13. Ta5—c5, Tf8—f7.

Det er det eneste, men det svarte tårns plassering er temmelig usikker og hvit setter nå sine hovedreserver inn i sluttstriden.

14. Ke3—d4, Kg5—f4.

Eller 14. —, Td7†. 15. Ke5, Te7†. 16. Kd6, Tf7. 17. Ke6, Tf6†. 18. Ke7, Kg6. 19. Tc8.

15. Kd4—d5, Tf7—f6.

Like svakt er også 15. —, Kg3. 16. Ke6 og 17. Lxf5.

16. Tc5—c4†!

Den siste finessen. På 16. —, Kg3 følger 17. Ke5.

16. —, Kf4—g5. 17. Kd5—c5, Tf6—a6.

18. Tc4—c5, Ta6—f6. 19. Tc5—a5,

Tf6—f8. 20. Ke5—e6.

Altså, kongen greide å bryte gjennom: svart klarer ikke å beskytte bonden f5 (20. —, Tf6†. 21. Ke7, Kg6. 22. Ta1 og Tg1†), og seieren er innlysende.

Det var meget vanskelig, men logisk kombinasjonsstrid! Kertsjs sjakkspillere vil nå kanskje ikke motsette seg at jeg dømte dem som tapere av partiet, avslutter Botvinnik.

Pen norsk triumf

«Jeg ante ikke at Norge hadde så mange sterke ungdommer —»

12 nordmenn mot 12 utlendinger - det var et morsomt opplegg for turneringen i Trondhjem, men samtidig et opplegg som gjorde at vi måtte dempe vår nasjonale optimisme noe. For blant de 12 utenlandske deltagerne var det flere som vi hadde all grunn til å tro måtte gjøre det hett for våre hjemlige favoritter.

Ikke desto mindre - vi må ha lov til å fastslå at «matchen» gikk klart i Norges favør, med 1., 2., 5. og 7. plass. Det var et adskillig penere resultat enn vi på forhånd kunne gjøre regning med.

*

At Svein Johannessen skulle vinne turneringen hadde neppe særlig mange ventet på forhånd, all den tid hans innsats det siste året har vært adskillig mattere enn vi tidligere har vært vant med fra den kanten. Man får håpe at hans tildels utmerkede

spill denne gang er et tegn på at han har gjenfunnet formen, og at den vil vise seg å være stabil.

Flere var det nok som hadde trodd at Per Ofstad skulle bli beste nordmann, og det så lenge ut til at det skulle gå slikt. Etter tapet mot Johannessen i nest siste runde var imidlertid hans muligheter i den retning betydelig redusert, men annenplassen er jo heller ikke å forakte. Ofstad spilte mange hårde og fine partier i turneringen, særlig hans vakre droningoffer mot finnen Kvist bemerkelsesverdige.

*

Av de øvrige nordmenn viste Ragnar Hoen nye eksempler på sitt freidige og pågående spill, og hans plassering må sies å være omtrent som ventet, iallfall i relasjon til de øvrige nordmenn. Også Dag Belsnes har grunn til å være tilfreds med sin plassering,

som absolutt var i overkant av hva man kunne vente seg i det hårde selskapet.

En meget positiv overraskelse var Magne Følling, som uten tvil hadde fortjent en mer solfylt plass på resultatlisten etter sitt tildels glimrende spill. Han er nok en mann vi må regne sterkt med i fremtiden. Det er også 15-årige Arne Gulbrandsen, som bl.a. vant pene seire mot Gunnar Myhre og Dag Belsnes, og derved nok en gang leverte bevis for sitt helt uvanlige talent.

*

Av de øvrige nordmenn viste elite-spiller Gunnar Myhre ikke på langt nær hva han er god for, og hans innsats må betegnes som skuffende. Det motsatte må man imidlertid si om en annen Trondhjems-spiller, Tor Henriksen, som hittil hadde vært et ubeskrevet blad for de fleste. De helt unge og urutinerte Oslo-spillere Eivind Poulsson (15) og Trond Tostrup (14) bør være fornøyet med sin innsats - de fikk bl.a. begge remis mot den danske landslagsmann Finn Petersen.

*

Vi hadde nok ærlig talt ventet at enkelte av utlendingene skulle gjøre mere av seg enn tilfelle var. Det gjelder i særlig grad hollenderen Kick Langeweg, som tilhører sitt lands elite, men som i Trondhjem ikke fant seg selv og bl.a. hadde en uhyggelig hang til å gjøre de mest hårreisende bukker i gevinststillinger. Denne sin vanskelige tok han dog med adskillig fatning og selvironi: - Denne stillingen kan jeg tross alt ikke bukke bort - selv ikke jeg, sa han da finnen Westerinen stod foran ugarderlig matt, og i det tilfelle gikk det bra for ham.

Svend Hamann, som vant junior-

turneringen i Oslo for et år siden, var av mange holdt som favoritt før turneringen begynte. Man hadde imidlertid inntrykk av at han ikke spilte så helt sikkert, og i et par tilfelle lot det til at han hadde utstyrt seg med en spesiell skytsengel som stod bak stolen hans og sørget for at motstanderne gjorde mindre gode trekk. Det gjaldt bl.a. partiene mot Langeweg og Følling. Dette kan dog ikke bortforklare at han gjorde en god innsats som viste at seieren i Oslo ikke var noen tilfeldighet.

Hamanns landsmann Finn Petersen var bare en skygge av seg selv, og hans resultat er den rene parodi når man vet hva den sympatiske unge landslagsspiller egentlig er god for.

*

Tyskerne Neukirch og Handel var uten tvil av de sterkeste deltagere i turneringen. Handel, som tilhører den østtyske eliteklasse, falt litt av lasset midtveis, men kom sterkt igjen på slutten - mens hans landsmann, juniormesteren Neukirch, hele tiden lå i teten og først i siste runde ble distansert ved sitt tap mot Johannesen i deres høydramatiske parti.

Generalsekretæren i det østtyske sjakkforbund, Horst Rittner, fulgte med til Trondhjem som leder for de to spillerne, og han gav uttrykk for positiv overraskelse over nivået blant de unge nordmenn: - Jeg visste på forhånd at Johannesen og Ofstad var gode spillere - men at dere også hadde så mange andre sterke juniors, det ante jeg ikke.

*

Finnesen klart sterkeste representanter var Räisä og Kvist. Sistnevnte ledet med tre poeng etter tre runder, men siden scoret han bare 1½ poeng på seks runder og dermed var han

ute av dansen om topplassene. Räisä var et meget gemyttlig bekjentskap, en impulsiv karakter med spillestil i overensstemmelse med det. Han var meget farlig for hvem som helst, og kunne godt rukket høyere opp på premielisten. Ellers hadde de to finnene begge fornøyelsen av å nedkjempe Svein Johannessen, i tredje og fjerde runde. Det var også de eneste poeng Johannessen avgav.

De øvrige finner var ennå for urutinerte til å kunne hevde seg helt i det sterke selskapet. Dog må den bare 14 år gamle Westerinen som allerede er såkalt «mesterkandidat»

hjemme i Finnland, nevnes - han viste glimtvis bevis på sine store muligheter og vi skal nok få høre mere fra ham.

Også svensken Bergdahl, som nylig vant den store svenske radioturneringen, og islendingen Thorvaldsson hadde for liten erfaring til å kunne blande seg i tete-striden denne gangen. Men de kommer nok sterkere igjen, og i likhet med samtlige deltagere i denne turnering har de forhåpentlig ervervet seg nye impulser og erfaringer som kan bringe de unge spillere et nytt skritt fremover mot toppnivået. K. B.

Spesial-Cocktail

Eikrems Cocktail (oversatt: hane-stjert) fra Olympiaden var så vel-smakende at bladet har fått ham til å mikse en fra Trondheims-turneringen også. Velbekomme:

14-åring briljerer.

Den bare 14-årige Heikki Westerinen har ved en rekke anledninger gjort seg meget fordelaktig bemerket i sitt hjemland, og har allerede rukket å bli mesterkandidat - Finlands yngste gjennom tidene.

I 3. runde viste han seg fra sin aller beste side og beseiret en av turneringens favoritter, den sterke danske landslagsspiller Finn Petersen. Westerinen fører de sorte brikker:

1. e4, c5. 2. d4, cxd4. 3. c3, dxc3. 4. Sxc3, Sc6. 5. Lc4, e6. 6. Sf3, d6. 7. 0-0, Le7. 8. De2, a6. 9. a4, Dc7. 10. Td1, Sf6. 11. Lf4, e5. 12. Le3, 0-0. 13. h3, h6. 14. Ta—c1, Le6. 15. Sd5, Lxd5. 16. exd5, Sb4. 17. De1, a5. 18. Ld2, Dd6.

19. Le3, Dd8. 20. Sh2, Sd7. 21. f4, Lf6. 22. Df2, exf4. 23. Lxf4, Sc5. 24. b3, Se4. 25. Df2, Te8. 26. Sg4, Lg5. 27. Te1, f5. 28. Sf2, Db6. 29. Lxg5, Sxg5. 30. Df4, Te8. 31. Txe4, fxe4. 32. Te1, Sc2. 33. Te2, Sd4. 34. Te1, Sd—f3. 35. gxf3, Sxh3† og hvit ga opp.

Hvit: Westerinen.

Sort: Assar Bergdahl, Sverige.

SICILIANSK

1. e4, c5. 2. Sf3, e6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, a6. 5. Sc3, Dc7. 6. Ld3, Lb4. 7. Ld2, Sf6. 8. 0-0, Sc6. 9. Sb3, Le7. 10. De2, 0-0. 11. f4, d6. 12. a4, b6. 13. Ta—e1, Lb7. 14. Kh1, Sb4. 15. Tg1, Sxd3. 16. cxd3, Ta—c8. 17. g4, d5. 18. g5, dxe4. 19. dxe4, Sd7. 20. Tg3, Tf—d8. 21. Dh5, Sf8. 22. Le3, Lb4. 23. Ld4, Lxc3. 24. Lxc3, Dc4. 25. Sd2, Da4. 26. b3, Db5. 27. Sc4, Dc5. 28. Se5, De7. 29. Sg4, Sg6. 30. Lxg7, Kxg7. 31. Dh6†, Kh8. 32. Sf6, Sf8. 33. Th3, Lxe4*. 34. Sxe4, f5. 35. gxf6 ep Df7.

36. Tg1, Tc2. 37. Dg7†, Dxg7. 38. fxg7† oppgitt.

Dronningoffer - og matt.

Den 17-årige norske juniormester, oslogutten Dag Belsnes, hadde et vilt håndgemeng med finnen Heikki Westerinen, hvor han sluttelig avgjorde partiet med en fiks offerkombinasjon. Belsnes spiller sort:

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Lb5, f5. 4. Sc3, Sd4. 5. Lc4, d6. 6. 0-0, Sf6. 7. Te1, Le7. 8. Sxd4, exd4. 9. Sd5, Sxd5. 10. Lxd5, c6. 11. Lb3, fxe4. 12. Txe4, d5. 13. Dh5†, g6. 14. De5, Kf7. 15. Dxd4, Lf6. 16. Dc5, Lf5. 17. Te1, Te8. 18. Txe8, Dxe8. 19. De3, Dd7. 20. d3, Te8. 21. Dd2, Lxd4. 22. c3, De6. 23. g4, Le4. 24. Df4†, Lf6. 25. Le3, Kg8. 26. Lxa7, Le5. 27. Dg5, h6. 28. Lf3, h3. 29. Lf6, Dxb6. 30. Del† oppgitt.

Hvit: Per Ofstad.

Sort: Gösta Kvist, Finland.

CARO—KANN

1. e4, c6. 2. d4, d5. 3. Sc3, dxe4. 4. Sxe4, Lf5. 5. Sg3, Sf6. 6. Sxf5, Da5†. 7. c3, Dxf5. 8. Sf3, Dc8. 9. Ld3, e6. (Sort har behandlet åpningen mer originalt enn egentlig sterkt, og Ofstad får ved energisk spill rettet hurtig opp en utsiktsrik angrepsstilling). 10. 0-0, Le7. 11. De2, 0-0. 12. Lg5, Sb—d7. 13. Ta—d1, Te8. 14. Lc2, Sf8. 15. Se5, Dd8. 16. Lb3!, Sf6—d7. (Sort vil lette trykket ved avbyttinger). 17. Lf4, Sxe5. 18. Lxe5, Lf6. 19. f4, g6. 20. Dg4, Sd7. (Kh8 er nødvendig). 21. f5! (Innledningen til en skarp og vidt beregnet kombinasjon. Hvis nå 21. -, LxL så 22. dxL, Sxe5, på 21. —, SxL. 22. dxS, Db6†. 23. Kh1, exf. 24. Txf). 21. —, h5, 22. Dg3, Lh4. 23. fxe6! (Et pent dronningoffer, som Ofstad hadde i sinne da han spilte 19. f5. 23. —, Txe6 straffes med Df4). 23. —, Lxg3.

24. exf7†, Kh7. 25. fxe8D, Lxh2†? (Men også 25. —, DxD 26. LxL er håpløst). 26. Lxh2, Dxe8. 27. Td—e1, Dd8. 28. Tf7†, Kh6. 29. Lf4† og sort gav opp.

Sterkt posisjonsspill.

Magne Følling - som gjorde en overraskende sterk innsats - presterte flere meget gode partier, hvorav det etterfølgende er det beste. Han fører de hvite brikker i en lukket sicilianer og motstanderen er den danske landslagsspiller Finn Petersen:

1. c4, c5. 2. Sc3, Sc6. 3. g3, g6. 4. Lg2, Lg7. 5. d3, d6. 6. Le3, Sh6. 7. h3, f5. 8. Dd2, Sf7. 9. Sge2, 0-0. 10. 0-0, e5. 11. f4, Le6. 12. fxe5, Sfxe5. 13. Sf4, Ld7. 14. Tae1, Se7. 15. Kh2, Tb8. 16. Scd5, Sxd5. 17. exd5, Dc8. 18. c3, b5. 19. Tf2, Kh8. 20. Tfe2, b4. 21. c4, Te8. 22. b3, a5. 23. d4, cxd. 24. Lxd, Dc7. 25. Db2, Te7. 26. c5, Tbe8. 27. cxd, Dxd. 28. Se6, oppgitt.

Ulykkesfuglen briljerer.

Den hollandske elitespiller Kick Langeweg var Trondheims-turneringens store ulykkesfugl. Han bygget opp den ene klinkende klare gevinststillingen etter den andre, for så å sette det hele overstyr med noen fryktelige brølere, - noe som hendte i sier og skriver fire partier på rad! Men i 8. runde fikk han det endelig til - og her ser De resultatet:

KONGE-INDISK ANGREP

Hvit: Langeweg.

Sort: Westerinen, Finland.

1. Sf3, d5. 2. g3, Sf6. 3. Lg2, e6. 4. 0-0 Le7. 5. d3, 0-0. 6. Sb—d2, c5. 7. e4, Sc6. 8. Te1, Sc6. 9. c3, b5. 10. De2, b4. 11. e5, Sd7. 12. Sf1, Tb8. 13. Lf4, Ld6. 14. h4, bxc3. 15. bxc3, Db6. 16. Ta—c1, c4. 17. d4, La3. 18. Tc2, Da5. 19.

Lh3, Sb6. 20. Sg5, h6. 21. Sf3, Sa4. 22. De3, Kh7. 23. S1—h2, Se7. 24. Lxh6, gxh6. 25. Sg4, Sg8. 26. Sf6†, Sxf6. 27. gxf6, Dd8. 28. Sg5†, Kg6. 29. h5†, Kxh5. 30. Sxe6, fxe6. 31. Dxe6, Tg8. 32. Te5†, Tg5. 33. Df7, matt.

Omkring . . .

KAMPARENAEN var den store og luftige «Frokostsalen» på Gerhard Schønings skole, som av alle ble karakterisert som ideell.

PUBLIKUMSBESØKET var ikke så stort som ventet, men dog større enn man har vært vant til å se i Hovedstaden.

PUBLIKUMMER NUMMER 1 var elitespiller Trygve Guttormsen, som var meget imponert over spillets nivå.

UTMERKET TURNERINGSLEDER var Knut Bøckman, ypperlig sekundert av Trondhjems Tormod Sandvik.

OVERDOMMER var Arnold J. Eikrem.

DE TO TRONDHEIMSAVISENE - Adresseavisen og Arbeider-Avisa, hadde daglig utførlig reportasje.

DE FEM ÆRESPRISER var oppsatt av Aftenposten, Trondheim Kommune, Adresseavisen, Norges Sjakkforbund og Arbeider-Avisa. Dessuten var der premier skjenket av: NKL's Tobakksfabrikk, Capellen's-, Dreyers forlag og Damm & Søn.

NYTTÅRSAFTEN souperte spillere og ledere på det førsteklases etablissement Astoria Hotell og Restaurant.

OG MAN hilste selvfølgelig det nye år med en lynturnering. Svein Johannessen gikk til topps foran Ragnar Hoen og Unto Røisö - etter stikkamp med disse.

BULLETINER inneholdende samtlige spilte partier ble utgitt og kan rekvireres fra Forbundet til den meget rimelige penge av kr. 5,00. EN GLEDE De bør unne Dem!

Fra start til mål . . .

☛ Svein Johannessen gikk sterkt og lovende ut med to seire. Det samme gjorde Gösta Kvist. Nordmannen svek imidlertid forventningene ved å la seg overraskende lett beseire i deres innbyrdes oppgjør i 3. runde, og da han også måtte døyve nok et nederlag, for Unto Røisö i den påfølgende runde syntes han skjovet helt ute av bildet . . .

☛ Kvist ble imidlertid hurtig kjørt akterut, og i de følgende runder stod tetstriden mellom Per Ofstad, Svend Hamann, Detlef Neukirch og Unto Røisö samt Ragnar Hoen.

☛ Johannessen spurtet sterkt og noterte seg for sin fjerde strake seier mot Ofstad i nest siste runde og var derved oppe på siden av de ledende Hamann og Neukirch!

☛ Poengstillingen for de beste var, for finalerunden: Hamann, Johannessen og Neukirch 6 p., Ofstad 5½ p., Hoen, Følling og Røisö 5 p., Belsnes, Kvist og Handel 4½ p.

☛ Alt lå således til rette for et stort og spennende klimaks, med følgende parsammensetninger i teten: Neukirch—Johannessen, Hamann—Han-

del, Følling—Ofstad, Hoen—Röisö og Kvist—Belsnes.

♘ Hvilket innebar at ikke færre enn fire mann: Johannessen, Hamann, Neukirch og Ofstad hadde chansen til å nå fatt i seierspalmene.

♘ Allerede etter få minutters spill fikk man en prima sensasjon; Hamann og Handel enedes om remis etter sier og skriver 6 - seks - trekk på danskens forslag!

♘ Men hverken Neukirch eller Johannessen var fredelig stemt, begge satset friskt på gevinst.

♘ Nordmannen oppnådde allerede i åpningen en liten, men dog klar fordel og Neukirch ble allerede på et tidlig stadium tvunget til å avlevere en officer. Men han fikk gitt den på en behendig måte, slik at han skaffet seg gode motchanser og Johannessen så seg ganske snart nødsaget til å gi den tilbake, hvorefter han ofret en kvalitet for å forcere en fribonde frem til annen rad - hvilket til sist avgjorde partiet. Det spørs dog om ikke øst-tyskeren overså en remisfortsettelse i kampens hete...

♘ Et herlig kampparti, hvor Johannessen avslørte utmerkede fighter-egenskaper. Fem gevinstpartier på stripe i den skarpe konkurransen - og det i ovenikjøpet etter motgangen i 3. og 4. runde - avtvinger stor respekt - og røber at Svein Johannessen er en konkurransemann av ikke så rent små dimensjoner, noe enkelte har betvilt tidligere.

♘ Følling hadde Ofstad i tauene, men den slu olympier klarte til slutt å avgjøre bataljen i sin favør.

♘ Hoen ville på død og liv vinne - og

levnet da heller ikke Röisö så meget som en skygge av en chance.

♘ Belsnes og Gufbrandsen sørget for at dagen ble hel-norsk veg å beseire respektive Kvist og Belsnes.

♘ Turneringen må karakteriseres som en stor triumf og veldig fremgang for norsk sjakk og gir oss all grunn til å se optimistisk på fremtiden og tro på at den dag ikke er så svært fjern da vi for alvor kan ta opp kampen med de øvrige nordiske land.

♘ Vi har en stor garde talentfulle ungdommer og fremtiden tilhører som kjent DE UNGE.

♘ Men skal vi kunne gjøre oss forhåpninger om ytterligere fremgang må vi gi de unge rik anledning til stadige konkurranser med sterke utlendinger.

A. J. E.

Her følger Svein Johannessens avgjørende parti i siste runde, med hans egne kommentarer:

SPANSK

Hvit: Neukirch, Øst-Tyskland.

Svart: Johannessen, Norge.

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Lb5, a6. 4. La4, b5. 5. Lb3, Sa5.

Denne sjeldne variant i spansk har russerne Taimanov og Fuhrman anvendt med suksess i flere russiske turneringer. Hensikten er klar: eliminering av den farlige hvite løper. Som kompensasjon får hvit utviklingsforsprang og halvåpen a-linje.

6. De2.

I første runde møtte jeg dansken F. Pettersen som fortsatte med 6. Lxf7, men svart fikk fordel med 6. —, Kxf7. 7. Sxe5, Ke7. 8. d4, d6. 9. Lg5,

Sf6. 10. Sd3, Kf7. 11. e5, dxe5. 12. dxe5, Dd5!

6. —, d6. 7. e3?

En ulogisk fortsettelse som fratar hvits damespringer den beste felt. Ettersom hvit ikke kunne hindre avbytte på b3, var 7. Sc3 eller 7. 0-0 med utviklingsforsprang bedre.

7. —, Sxb3. 8. axb3, Lb7. 9. d4, f6. 10. e4, b4. 11. Sbd2, Se7. 12. Sf1, Dd7. 13. h3, a5. 14. Dc2, g6. 15. dxe5, dxe5. Best, for fxe5 svekker feltet g5. 16. Se3, Lg7. 17. Sd5, Sxd5. 18. cxd5, c6!

Framtvinger 19. dxc6, hvorefter hvits overvekt i sentrum forsvinner. Forsøket 19. d6? besvares med 19. —, Dxd6. 20. Le3, c5! 21. Lxc5, Dc6!

19. dxc6, Lxc6. 20. 0-0, 0-0. 21. Le3, f5. 22. Sd2, Tac8. 23. Tfd1, Db7.

Svarts figurer står harmonisk, og trykket i diagonalen h1—a8 er besværlig for hvit. Det truer 24. —, Lxe4.

24. Lc5.

Neukirch tenkte lenge før han gjorde dette trekket, men han har nok likevel undervurdert svarts svarttrekk. Det beste var å forholde seg passiv med 24. Db1.

24. —, Lb5! 25. Txa5, Tf7. 26. exf5, gxf5. 27. Sc4.

Løperen er fortapt, da det ikke fins forsvar mot trusselen Lf8.

27. —, Txc5. 28. Td8, Lf8. 29. Dd2, De7. 30. Se3, e4. 31. Taa8, Ld3. 32. Sd5, Txd5.

Nødvendig da svarts stilling etter 32. —, Dh4. 33. Dxb4 ville vært kritisk. 33. Txd5, f4. 34. Tad8.

Tidsnød. Hvit hadde her bare to-tre minutter igjen. Til gjengjeld kostet neste trekk, gevinsttrekket, meg en halvtimes betenkning, slik at de neste seks trekk spilles i lyntempo av begge parter.

34. —, e3! 35. fxe3, fxe3. 36. Dxd3, e2. 37. Dg3, Tg7. 38. De1, De3?

En tidsnøff som kunne ha kostet seieren. Det planlagte 38. —, De4 var klar gevinst.

39. Kh2, De4. 40. g4?

Siste trekk før tidskontrollen, og siste feilen! Med 40. Df2! kunne Neukirch ha profittert på mitt svake 38. trekk. Etter fortsettelsen 40. —, Txxg2. 41. Dxxg2, Dxxg2. 42. Kxxg2, e1D. 43. Tf5 er stillingen remis. Med kongen på g1 var ikke denne varianten mulig for hvit, da svart ville fått ny dame med sjakk.

40. —, Df4. 41. Kg2, De4. 42. Kf2.

Eller 42. Kh2, Tf7! 43. Tf5, Txf5. 44. gxf5, Df4. 45. Kg1 (g2), Dg5. og vinner. Eller 45. Kh1, Df1 og vinner. Samme mulighet vil oppstå også etter 42. Kg3 eller Kg1.

42. —, Tf7. 43. Kg3, Tf1. 44. Tg5, Kf7. 45. Txf8, Kxf8. 46. Tf5, Dxf5. 47. Dxb4, Kf7. 48. Db7, Kf6. 49. Db6, De6. 50. Dd8, Kf7. 51. Dc7, Kg8. og hvit ga opp.

Aljechins katt slo Nordensmesteren

Aljechins katt slo Nordensmesteren. Da Nordens- og Danmarksmeesteren Erik Andersen i Warszawa-olympiaden 1935 sensasjonelt hadde verdensmesteren Aljechin i tapsstilling, skyltes det at Aljechin var opprørt og ulykkelig over at hans høyt elskede siamesiske katt «Chess» var sporeløst forsvunnet!

Og årsaken til at Erik Andersen etter tolv timers hård kamp likevel tapte, var at Aljechins kone arriver-te med et gledens budskap om at dy-

ret var dukket opp muntert malende med en røkt sild i munnen!

Dette forteller den danske sjakkjournalist Jonas i Ekstrabladet. Hans kilde er igjen ingen ringere enn Salo Flohr, som har fortalt historien til det russiske tidskriftet «Ogonjok» - (Den lille flamme).

Jonas sier videre: - Det er en kjent sak at Aljechin var overtroisk, og at «Chess» var hans talisman, som han brakte med til turneringer over hele verden.

Men før denne historien nå går verdenspressen rundt, er det verdt å høre hva en annen dansk sjakkmeister som var med i Warszawa den gangen, nemlig Jens Enevoldsen, har å si til dette:

Erik Andersen sto klart til gevinst. Det var først spilt vanlig tid, deretter

var partiet blitt avbrutt og tatt opp igjen som hengeparti. Da den stipulerte spilletid for hengepartier var utløpt, forlangte Aljechin denne forlenget, og dommerkomitéen gikk med på dette. Det var naturligvis helt urimelig. Erik satt som på nåler, da han hadde en avtale han skulle nå. Han trakk for hurtig, dertil oppførte Aljechin seg skandaløst. Han forsøkte med alle midler å forstyrre sin motstander: han tok i uret, spurte Erik hvor mange trekk han hadde gjort o.s.v.

Spielman sa en gang at Aljechin, hvis han kunne gjøre det uten risiko, ville være parat til å ta fram en revolver og med kaldt blod skyte ned en motstander som var kommet i gevinststilling mot ham. Store sjakkgenier er undertiden små mennesker.

Virkelig spill i problemform

C. J. Timenes

Det er visstnok en alminnelig mening blant sjakkspillere at løsning av sjakkoppgaver er uten betydning for spillestyrken. Derimot er alle enige om nytten av å løse kombinasjons-eksempler fra det praktiske spill!

Men problemsjakken har bl.a. også som oppgave å framstille ideer fra det praktiske spill så klart og inntrykksfullt som mulig. Nettopp på grunn av denne klarhet og inntrykksfullhet skulle problemet være særlig velegnet til varig å innprente kombinasjonens idé i sjakkspillerens sinn.

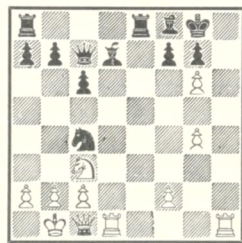
Vi skal ved et eksempel vise en sjakkidé «omsatt» til problemform.

I partiavslutningen (diagr. 1) vinner hvit ved uten tempotap å spille sin dronning fram til h7. Denne idé

er det vel ikke vanskelig å lage et problem av? En måte å gjøre det på er vist i diagr. 2. Her står vi ovenfor det samme i prinsipp: å spille sprin-

Diagr. 1.

Fra bykampen
Mannheim—Regensburg
1921

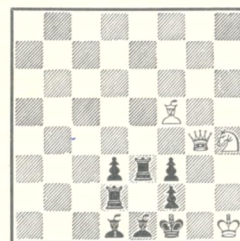
Hvit trekker og vinner.

geren fram til g3 uten tempotap, og vi benytter samme metode. Har vi løst en av oppgavene greier vi lett den andre.

Offer-idéen er ofte en ønsketanke for en sjakkspiller å komme bort i. I diagr. 3 er tanken foredlet til et problem, og det kan være verd å merke seg de slagmuligheter av en enkelt brikke en kan komme ut for.

Diagr. 2.

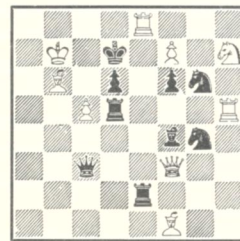
Herbert Grasemann
2. pr. Deutsche Schachblätter
1950.

Hvit setter matt i 6 trekk.

Diagr. 3.

Nils G. G. van Dijk, Bergen.
(original)

Hvit setter matt i 2 trekk.

Løsninger:
Diagr. 1: 1. Th8, KxT. 2. The, Kg8.
Diagr. 2: 1. Th8, KxT, 4. Dh1, o.s.v.
Diagr. 3: 1. Dh3, 2. Df1, 3. Lh3, 4. Lf1, 5. Sf5!
Diagr. 3: 1. Te5!

Sjakknytt fra Hedmark.

Kretsmesterskapet for lag ble vunnet av Hamar Sjakksekskap. De tapte imidlertid stort mot Lillehammer. Men da Lillehammer til gjengjeld hadde tap mot Elverum og Romedal, gikk mesterskapet likevel til Hamar. Til det individuelle kretsmesterskapet meldte seg 40 deltakere. Her konkurreres om en ny vandrepokal, oppsatt av et hamarfirma. Sjakkinteressen er stigende. Det kan nevnes at samtlige fem lokalaviser har fast sjakkspalte. - Et firma ga kretsen 4.000 partiskjemaer.

*

Norge vant ungdomslandskampen.

I juniorlandskampen mellom Sverige og Norge 8. og 9. november ifjor, ble fire hengepartier som kjent sendt til bedømmelse av Dansk Skakunion. - Partiene er nå bedømt av stormester Bent Larsen: To vinst for Norge, to remis. Dermed ble resultatet Norge 10,5 - Sverige 9,5. Den første juniorlandskampen, som ble spilt i Stockholm i november 1957, endte jo med vinst for Sverige 12—8. Så selv om nordmanns-juniorene fikk revansje nå, leder svenskene i sammendraget ennå.

*

Sjakkspillerhukommelse.

Salo Flohr traff en dag en mann som hilste overstrømmende på ham, på en av gatene i Moskva. Flohr kunne ikke huske å ha sett ham før, til mannens store forundring:

— Og jeg som trodde at sjakkmeistere hadde den ideelle hukommelse. Kan De virkelig ikke huske meg? De spilte of simultan i Leningrad en gang, og da ga jeg Dem en springer-sjakk på a9!

Oslo Schakselskaps jubileumsturnering

Det følgende parti fra O.S.S.'s jubileumsturnering, Mesterklassen, har en viss teoretisk interesse.

SICILIANSK

Hvit: Knut Bockman.

Sort: Thor Støre.

1. e4, c5. 2. Sf3, d6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, a6. 6. Lg5, e6. 7. f4, h6. 8. Lh4, Db6. 9. Tb1

Det sterkeste.

9. —, Sc6. 10. Lf2!

Dette er en nyhet, visstnok første gang anvendt i partiet Bockman—Darga, München 1958 (se Norsk Sjakkblad desember 1958). Iflg. Støre har teoretikerne hittil vært ubekjent med trekket.

10. —, Dc7. 11. Sb3, b5. 12. Ld3, Le7. 13. Df3, Lb7. 14. Dh3, 0-0. 15. 0-0

Hittil er partiet identisk med det ovennevnte parti Bockman—Darga, bortsett fra en betydningsløs trekkomkastning fra sorts side i det 12. og 13. trekk. I denne stilling spilte Darga 15. —, e5, som etter 16. f5, d5. 17. Sxd5, Sxd5. 18. exd5, Sb4. 19. d6! gav sort tapsstilling. Det er imidlertid klart at sort må foreta seg noe i sentrum for å vanskeliggjøre hvits truende fløyangrep, som kan begynne med g4, Le3, ga osv. Støre forsøker en annen mulighet, som trolig er noe bedre enn den tyske mesters variant.

15. —, Sb4. 16. Tbc1!

Et sterkt trekk, som gjør sort mindre lysten på å slå løperen. Isteden bestemmer Støre seg for et sentrumsfremstøt, men trolig burde han tross alt ha valgt 16. —, d5, og heller tatt følgen av de komplikasjoner som 17. e5 ville innebære.

16. —, e5. 17. Le3

På 17. f5 kunne sort med større hell enn Darga spille d5, fordi han allerede har sikret seg tilstrekkelig svar på punktet. Deri ligger forskjellen mellom Dargas og Støres valg av variant. Etter hvits taktisk sterke løpertrekk stilles sort derimot overfor et vanskelig valg, for den hengende bondestillingen i sentrum gir nu hvit en rekke muligheter i de forskjellige varianter. I alle fall truer det sterkt mot punktet h6, og sort innser at han må foreta en drastisk motaksjon.

17. —, d5.

Om hvit nu spiller 18. fxe5 har sort etter 18. —, Sxe4 store forsvarsmuligheter (19. Lxh6? gxh6. 20. Dxb6, Lg5! fulgt av Db6†). Derimot ser 18. f5 fristende ut. Det strander ikke på gaffelen d4, for da spiller hvit Lxh6! og vinner - heller ikke på 18. —, Sxe4. 19. Lxe4, dxe4. 20. f6! Derimot strander det på det enkle 18. —, dxe4!, som tvinger hvit til å trekke Le2, og han står bonde under uten muligheter for offerspillet mot h6, idet tårnet ikke kommer med i angrepet. - Isteden finner hvit nu et trekk som volder motstanderen store bekymringer og spiser opp en vesentlig del av hans betenkningstid.

18. a3! dxe4.

Det tilsynelatende brukbare 18. —, Sxd3. 19. cxd3, Dd7 strander direkte på 20. Sxd5, Lxd5 (tvunget) 21. Dxd7 Sxd7 med gevinststilling for hvit.

19. dxe5, Dxe5.

Bonden må slås, og den følgende trekkserie er nærmest forsert.

20. Td5, De6. 21. Sd4, Dd7. 22. Le2, Sd5. 23. Lxh6! Sxc3.

Å ta imot løperofret fører til matt i få trekk, enten i g- eller h-linjen (efter Sh7). En mulighet er 23. —, Sf4. 24. De3 (best) gxh6. 25. Txf4, men også da vil nok sorts ødelagte kongefløy gjøre utslaget.

24. bxc3

Det er ikke meget om å gjøre at hvit kan ofre videre på g7 (Dxd4†? Khe Sh7 LxD). Sort svarer imidlertid med Sxe2†, og da er saken ikke så opplagt.

24. —, Se8.

Eneste mulighet.

25. Lg4

Truer død og fordervelse.

25. —, Dd6. 26. Lf4, Dg6.

Heller ikke Db6 hjelper: 27. Th5, g6. 28. Th8†, Kg7. 29. Le5† og matt i neste trekk.

27. Th5, Dxb5. 28. Lxb5

og sort gav opp etter ytterligere noen trekk.

Anm. av K. B.

På kryss og tvers

Petrosjan vant det 26. sovjetmesterskapet. «Tigerns» seier var populær, etter alle hans gode plasseringer i internasjonale turneringer, men få fulltreff.

Thal og Spasskij var også denne gang frampå i tetstriden, og de delte 2. plassen med 12,5 poeng, Petrosjan hadde 13,5.

I Hastings hendte mye rart. Her spilte Fuster, Canada, og jugoslaven Radovic et remisparti på 138 trekk, spilletid 18 timer og 18 minutter!

Men det forekom også heller korte partier, som følgende miniatyr Uhlmann—Wade:

1. d4, d5. 2. c4, dxc4. 3. Sf3, c5. 4. d5! Sf6. 5. Sc3, e6? 6. e4, exd5 (sort

burde forsøke: 6. —, Sxe4. 7. Sxe4, dxe). 7. e5! d4. 8. Lxc4! Sc6. 9. exf6, dxc3. 10. De2†, Kd7. 11. Lf4. Da5. 12. Td1†, Sd4. 13. Lb5†. 14. Dxb5, Ke6. 15. Sxd4†, cxd4. 16. Txd4 oppgitt.

Fridrik Olafsson var i storform i den tradisjonelle nyårsturnering i Beverwijk. Han vant overlegent med 7,5 poeng av 9 mulige. Eldste deltaker Erich Eliskases ble overraskende nr. 2 med 5,5 poeng, mens hollenderen Donner kom på 3. plass med 5 poeng. Bent Larsen ble nr. 8.

Dr. Alexander Rueb døde 2. februar, 76 år gammel. Han var FIDEs president i de første 25 årene i denne organisasjonens historie, og hans navn er uløselig knyttet til verdenssjakkforbundets utvikling fra en spe begynnelse til den autoritet og de resurser det rår over i dag.

Norges Sjakkforbund innbyr til tradisjonell høytjellsturnering på Nevra ved Lillehammer, 16.-19. april. Startavgift kr. 30,00 med innmelding til A. J. Eikrem, Elvegt. 14, Trondheim.

Bobby Fisher vant sitt andre amerikanske mesterskap i New York med 8,5 poeng av 11 partier, fulgt av Reshevsky 7,5 og herwin 6,5. Benkø ble nr. 7 med 5,5 poeng, noe som ikke akkurat spår godt for ham i kommende kandidatturnering.

Ragnar Hoen Osломester i lyn.

Osломesterskapet i lynsjakk fant sted søndag 1. februar under stor tilslutning. I Mesterklassen kopierte telforsvareren, 18-årige Ragnar Hoen, fjorårets bragd og vant en klar seier, idet han på 15 partier bare avgav 1½ poeng (tap mot J. Wiik og

remis mot Bockman). En rekke av hovedstadens beste lynspillere deltok. Resultatene:

M.kl. (16 deltagere):

1. Ragnar Hoen, O.S.S. 13½ p. 2. Svein Johannessen, O.S.S. 12 p. 3. Per Ofstad, O.S.S. 10½ p. 4. Knut Bockman, O.S.S. 10½ p.

Kl. A (13 deltagere):

1. Magnus Gabrielsen, Lillestrøm 9½ p. 2. Arvid Olsen, Lillestrøm 9 p.

Kl. B (14 deltagere):

1. Sv. Aasen Normann, Stjernen 12½ p. 2. Arne Gulbrandsen, Sinsen 11 p.

Kl. C:

1. Alf Sørensen, Lillestrøm. 2. K. Dijkstra, Etterstad.

N.M. Ålesund 1958

Hvit: D. Østerberg, Trondheim.

Svart: T. Gravseth, Oslo.

PIRCS FORSVAR

1. e4, d6.

Kan lett føre til passivt spill for svart og er ikke særlig anbefalelsesverdigg.

2. d4, Sf6. 3. Sc3, g6. 4. f4, Lg7. 5. Lc4, 0-0. 6. Sf3

Dette regnes for en av de skarpeste varianter for hvit mot Pirc. Svart spiller nå c5 for å prøve å komme over i en slags jugoslavisk.

6. —, c5! 7. dxc5, Da5! 8. De2, Dxc5. Svart likte ikke varianten Sxe4 Dxe4 Lxc3 Kf1!

9. Le3, Db4?! 10. 0-0, Sc6!

Etter litt regning fant svart ut at bonde b2 sin vane tro nok en gang var forgiftet: Dxb2?? Tfb1 Dxc3 Ld2 Da3 Lb4 Da4 Lb5 og dronningen er fanget.

11. a3, Da5. 12. e5(?) dxe5. 13. b4, Dc7. 14. Sb5, Db8. 15. fxe5, Sg4.

Litt dristig, men svart har en del taktiske finesser til oppklaring av den følgende binding som oppstår på avslaget på e5.

16. Lf4, a6. 17. Sc3, Sxe5. 18. Kh1

Hvit oppdaget at det på h3 ville følge Da7†. Tidligere truet Sxf3†.

18. —, Dc7. 19. Sd2, b5. 20. Sd5, Dd8. 21. Lb3, e6!

Det er nå tydelig at svart har vunnet en bonde for godt.

22. Se3, Sxe3. 23. Lxe3, Lb7. 24. Tf4??

En grov bukk, men selv etter andre trekk ville nok spillet vært tapt for hvit i det lange løp, blant annet på grunn av den etterhengende bonde på c2.

24. —, Sc4. 25. Sxc4, Lxa1. 26. Sb6, Tb8. 27. Lc5, Te8. 28. Df1, Dg5! 29. Tf2, Lg7. 30. a4, Td8. 31. axb5, axb5. 32. c3, Lc6. 33. c4 osv.

Hvit ga opp partiet en stund senere.

Merknader av T. G.

Euwe igjen.

7. del av Dr. Euwe og Kramers verk Midtspillet er nå kommet på Dansk Skakforlag.

Heftet har undertittelen Kongeangrepstyper og behandler angrep mot både kort og lang rokadestilling, og mot kongen på midten, d.v.s. for rokade. Noen av de gamle traverne, kjent fra sjakkliteraturen, er med som eksempler. Det skulle ellers bare mangle! Men de fleste eksemplene ser heller nye ut, og det vrimler av offer på f og g og h, og mer og mindre snedige måter å åpne linjer og diagonaler på. Som vanlig fra Euwe: et godt og solid verk, som kan anbefales på det beste, og som tjener forlaget til all ære.

PROBLEMISTEN

Problemer og løsninger til red. Nils G. G. van Dijk, Bendixensvei 44, Bergen. Arsturneringer for 2- og 3-trekkproblemer samt fortløpende løserturneringer.

Løserturneringen 1958.

Vi gjengir nedenfor løsertabellen slik den ser ut etter at løsningsfristen for hefte nr. 5 - 58 er opphørt. K. J. Vatne ble den første over målstreken. Han passerte 100 poeng allerede ved fjerde heftet. I Salsegg passerte summen i neste omgang. Johan Jørgensen mangler ennå to poeng, og han kan ikke feile neste gang! O. E. Backe bør skynde seg om han vil beholde sine 12 p. i årets tabell!

Vi ønsker vår nye løser fra Namsos hjertelig velkommen; og C. J. Timenes: Vel møtt igjen.

Angående løserreglementet henviser vi til hefte nr. 6/7 1958.

Da vi i skrivende stund ennå ikke har mottatt alle løsninger til hefte 6/7, har vi latt dette stå åpent.

Vinnerne i denne omgang får tilsendt premien i nær framtid. De tilovers blevne poeng teller med i neste tabell.

Navn	Nr. 1 max. 14 p.	Nr. 2 max. 46 p.	Nr. 3 max. 17 p.	Nr. 4 max. 33 p.	Nr. 5 max. 23 p.	Nr. 6/7
K. J. Vatne, Drammen	14	40	17	33	23	—
I. Salsegg, Sander	14	40	13	32	17	—
J. Jørgensen, Espe	12	27	13	27	19	—
Odd E. Backe, Porsgrunn . .	12	—	—	—	—	—
Bjarne Andvik, Namsos . .	—	—	—	11	8	—
C. J. Timenes, Kr.sand S . .	—	—	—	—	13	—

Dagens problemer.

Vi presenterer seks originalproblemer, alle 2-trekkere. I nr. 1046 vil vi finne ut at diverse løpertrekk kan koste poeng. Nr. 1047 fordrer at vi skal merke oss forspillet 1. —, Le6 og 1. —, Tf5, og i nr. 1048 har forfatteren lagt an på at vi skal forsøke diverse trekk til d4! Russen gir oss alternativene «white to play» eller la det være. Herr Novis mener at det kan gjøres enkelt og Haring mener vel nærmest det motsatte, men vi kan gledes over bra spill i begge sistnevnte oppgaver.

19-åring lager bølger.

I den internasjonale 3-trekkturneringen som var utlyst av den tyske avis «Main Post» har en ungdom, Rolf Trautner, Tyskland, ufortørnet gått sine egne veier med nr. 1042 - og seiret! Det er et knall-hardt problem med kort-trussel og udekket sjakk i diagramstillingen. Det tematiske innslaget er derimot fenomenalt, med mattforandring i både første og andre trekk av svart. Man må merke seg 1. TxD? og 1. Dd1!?

Undertegnede hadde den ære å bli nr. to med påfølgende problem. Vi

OSLO SCHAKSELSKAP

BOGSTADVEIEN 30

EGNE LOKALER - ÅPENT HVER DAG

TELEFON 69 10 31

dere i rekken kom så seks tyskere(!) en hollender, en australler og en russer.

En forsinket jule-nøtt.

Det var en gang en annen, som også kunne lage bølger. Han het **W. Pauly**, mester til mange udødelige problemer! Nr. 1044 er litt av et funn; det danner nemlig en fir-ling etter følgende møster: A) diagramstilling, B) alle brikker ett felt ned, C) som A, men med hvit Ke8, D) som A men med hvit Ka8. For alle fire gjelder: Matt i 3 trekk! Det hele ser uskyldig ut, men De vil bli forbauset!

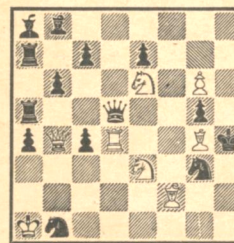
Løsninger til nr. 5 1958.

1027. Petite. 1. Tg4. I forspillet ser vi blokader på e4, i løsningen selvbindinger, altså både matt- og temaforandring. **1028.** Haring. 1.Tc7. Bil. 1. dxcS. Men Sd8 er trykkfeil! I dette tilfelle var det ikke godt å se at Sd8 ikke skulle være der, da brikkens plassering virket normal, og jeg har

derfor gitt poeng for biløsningen. På grunn av feilen kom oppgavens ide: fem varianter med Bd7, helt i bakgrunnen. **1029.** Haring. 1. Sf4. Merk forsøkene 1. Sc1? Be1S! og 1. Se1? Bc1S! Timenes anfører følgende for-gjenger: K. A. K. Larsen, 1.pr. «Brisbane Courier» 1925, 2T5 - Ks5l - 8 - 1b6 - 2SkBBb1 - T5b1 - b1bSb1L1 t2D2d1, løsn.: 1. Se5. **1030.** Bruma. 1. Sf4. Forsøket 1. Se3? gir mattforandring. **1031.** Backe. 1. Lxf4, SxL (Sg3, S-), 2. De5 (LxS, DxS). **1032.** Goldschmidt. 1. Sb4, tr. 2. Tg4. 1. —, Sf- (Sxe5, Sd3), 2. Dc6 (Lg2, Bf7). Fortsatt forsvar. Bil. 1. Bf7! Forfatteren korrigerer ved å flytte Ld2 til c1.

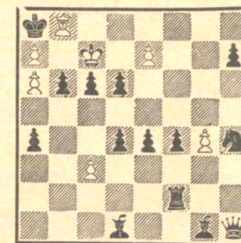
I korreksjonene til nr. 991 og nr 1002 ble det påvist nye biløsninger av Ø. Pettersen, som også anfører følgende forandring for nr. 991: hvit Bh5, svart Bd7 og Ld6, og for nr. 1002: Bg6 til h6, Sd8 byttes med svart Td8 og Bf7, og så stillingen ett hakk ned!

Nr. 1042
Rolf Trautner
1. pr. «Main Post»
II. internasjonale
turnering 1958

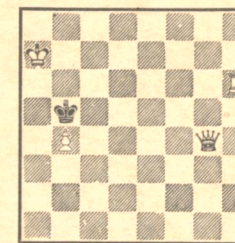
Matt i 3 trekk.

Nr. 1043
N. G. G. van Dijk
2. pr. «Main Post»
II. internasjonale
turnering 1958

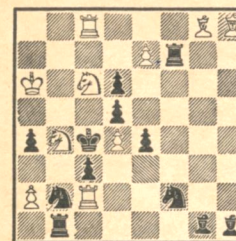
Matt i 3 trekk.

Nr. 1044
W. Pauly
(kilde ukjent)

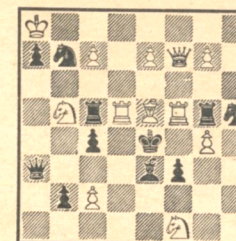
Fir-ling (se tekst!)

Nr. 1045
Jac. Haring
Nederland

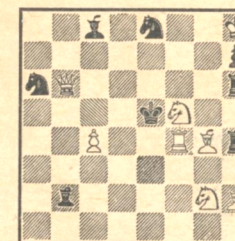
Matt i 2 trekk.

Nr. 1046
David Hjelle
Volda

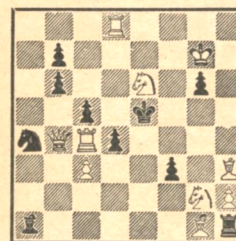
Matt i 2 trekk.

Nr. 1047
Josef Retter
Israel

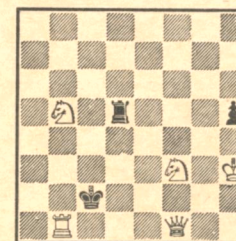
Matt i 2 trekk.

Nr. 1048
Ing. Bedrich Formánek
Tsjekkoslovakia

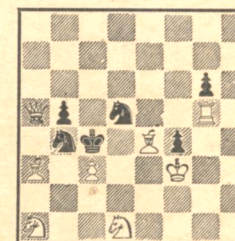
Matt i 2 trekk.

Nr. 1049
Mario Novis
Brasil

Matt i 2 trekk.

Nr. 1050
N. M. Welikij
USSR

Matt i 2 trekk.